
tilki
Kitap

dünya klasikleri
mektup

milena'ya mektuplar
franz kafka

ISBN 978-605-5045-30-2
1.Basım, İstanbul, Ağustos 2014, 1000Adet
Genel Seri:43 Dünya Klasikleri:4

Tilki Kitap©
www.tilkikitap.com
www.tilkimagaza.com
tilkikitap@gmail.com

Genel Yayın Yönetmeni: Emrah Çelik
Almanca'dan Çeviren: İsa Taşgetiren
Editör: Benjamin AE
Kapak Tasarımı: Ajans Tilki
Mizanpaj: Kule Mizanpaj
Engin Matbaacılık/Topkapı

milena'ya mektuplar

franz kafka

Dünya Klasik Eserlerinin yazarılarından kabul edilen Kafka'nın,
kitaplarını Çekçe'ye çeviren Milena'ya yazdığı mektuplar.
İşin tuhaf bir rastlantısı da Milena'nın
Çekçe'de sevgili anlamına gelmesi.

En başta masum bir iş için yazılan mektuplar,
zamanla bir aşk mektuplarına dönüşüyor.
Milena evlidir ve kocasıyla Viyana'da yaşamaktadır;
Kafka ise nişanlı ve Prag'dadır.

Hastalıklı bir gelgit halini alan Kafka'nın Milena tutkusu,
Prag'dan Viyana'ya kafası karışık Kafka'nın yüreğini döktüğü satırlar.

Tüm zamanların en çok okunan aşk mektupları…

Meran - Untermais Ottoburg Pansiyonu

Sevgili Milena,

Size Prag'dan, sonra da Meran'da iken yazmıştım. Ama cevap yazmadınız. Yazdıklarıma bir karşılık beklemeye hakkım yok, bunu biliyorum. Yazmadağınıza göre iyi olduğunuzu varsayıyorum. Çünkü bizim gibiler, genelde iyi olduğunda suskun olurlar. Eğer gerçekten durum buysa çok sevindiğimi bilmenizi isterim. İçimde bir şüphe var, zaten bu mektubu yazma sebebim de budur. Yoksa farkında olmadan sizi kırdım mı? Yoksa daha da kötü bir şey mi var. "Bugünlerde rahat nefes alıyorum," demiştiniz. Bu günler son buldu, rahatsızlığınız yeniden mi nüksetti. Sizi kırmış olma ihtimalim olmadığını biliyorum. Ama rahatsız iseniz, size aklı verecek değilim, zaten ben kim size akıl vermek kim, yalnızca şunu sormak istiyorum: Neden Viyana'da biraz olsa uzaklaşmıyorsunuz? Başkaları gibi yurtsuz değilsiniz ki! Bohemya'ya gidip dinlenebilirsiniz. Ama belki benim bilmediğim sebeplerden ötürü oraya gitmek istemiyor olabilirsiniz. O zaman başka bir yere gidin, mesela Meran'a. Buralara hiç gelmiş miydiniz?

İki ihtimal var: ya sessizliğiniz devam edecek ve ben de bundan şunu anlayacağım; "Endişelenme, iyiyim ben" diyorsunuz, ya da bana cevap yazacaksınız. Yüzünüzü gözümün önüne tüm ayrıntıları ile getirmeye çalışsam da başaramıyorum, ama pastanede, masaların arasından süzülürek yürüyüşünüzü her şeyiyle hatırlıyorum. Elbiseniz, bedeninizin kıvrımları sanki şimdi gözümün önünde gibi…

Tüm İçtenliğimle
Kafka

Sevgili Milena,

Biliyorum, kitap çevirilerimle uğraşmaktan canınız çıkıyor o kasvetli Viyana'da. Bundan dolayı hem gurur hem de üzüntü duyuyorum.
Bu arada Wolff'un mektubu elinize ulaşmış olmalı, çünkü size yazacağını söylediğinden bu yana çok zaman geçti. Bir katalogda geçen "Öldüren" öyküsü bana ait değil, bir yanlışlık var sanırım. Ama en iyi öyküm diye belirttiklerine göre, benim olma ihtimali de var, bu konuda emin değilim.

Son ve ondan önceki yazdığınız mektuplardan anladığım kadarıyla, sizin ve kocanızın sıkıntıları geçmiş. Buna nasıl sevindiğimi inanın anlatamam. Hatırıma, bir Pazar öğleden sonrası gedi. Rıhtımda öyle gelişigüzel bir oraya bir buraya dolaşırken, kocanızla karşılaştım. Bu tesadüften ikimiz de pek mutlu olmamıştık. Aynı kulvarda olmasa da ikimiz de kafa ütüleme konusunda iyi sayılırdık. Birlikte mi gezindik, yoksa yalnızca selamlaştık mı, orasını hatırlayamadım, zaten çok da mühim değil. Çok eski bir hatıra bu, gömüldüğü mezarlıkta uykusuna devam etmeli. Hiç diriltmemeli.

Eviniz güzel mi?

Meran - Untermais Ottoburg Pansiyonu

Sevgili Milena,

İki gün ve bir gece süren yağmur şu an dindi, belki bir mola vermiştir ama yine de sevindirici. Ve ben de bu sevincimi size yazarak paylaşıyorum. Dayanılacak gibi değildi yağmur. Küçük de olsa yabancı bir yerde olmak insanın içine huzur veriyor, çevrenin yabancılığından olsa gerek. Siz de Viyana'ye gittiğiniz ilk günlerde yanılmıyorsam buna benzer bir iç rahatlaması yaşamıştınız. Sonraları belki başka başka işlerden dolayı bu memnunyetiniz bozulmuş olabilir. Yine de her şeye rağmen yabancı bir memlekette olmaktan dolayı hala memnun musunuz? Memnunsanız hiç de iyi bir haber değil, belki de memnuniyetsiz olmanız gerekiyor.

Beni soracak olursan, keyfim yerinde. Odamın balkonu nerdeyse bahçeyle birleşmiş durumdu. Sarmaşıklardan, çiçeklerden adım atacak yer yok. Havası çok tuhaf buranın, Prag'da bu mevsimde sular donar, balkondaki çiçekler ancak tomurcuklanırdı. Hep güneşle iç içeyim, daha doğrusu gri bulutların kapladığı bir gökle, çünkü bir haftadır bu bulutlardan güneşi görmek mümkün olmadı. Kertenkeleler ve kuşlar, bu birbirine hiç de yakışmayan hayvanlar merakla beni incelemeye geliyorlar…

Burada olsanız keşke! "Nefes alamıyorum," diye yazmıştınız geçenlerde. Buraya gelseniz bu sıkıntınız hafifler, burası tam yeri.

Tüm İçtenliğimle
Kafka

Sizin de ciğerleriniz demek ki! Tüm gün ne yapsam da aklımda hep bu vardı. Hastalığınızın çok kötü olduğundan değil, çünkü anlattıklarınıza göre sizinki çok hafif bir durum, dilerim ki de öyledir. Batı Avrupa'nın yarısı ciğerlerinden hastadır, hem kendimden biliyorum. Bana zararından çok faydası oldu.

Üç yıl önceydi, bir gece yarısı ağzımdan kan geldi birden. Başına gelen her yeni şeyde olduğu gibi insan heyecanlanıyor ve elbette korkuyor. Hemen yataktan fırladım, sonradan öğrendiğim kadarıyla hiç hareket etmemek gerekiyormuş. Pencereye gidip, aşağı doğru sarktım, odada dolaştım, musluğa gittim. Bu esnada kanama hala devam ediyordu. Ama hiç üzülmedim, çünkü kan durduğunda üç dört yıllık uykusuzluğumun sona ereceğini biliyordum. Yatağın üzerine oturdum ve kan durdu. Ben de sabaha kadar deliksiz uyudum. O gün bugündür bir daha hiç kanamadı.

Sabah hizmetçi geldi. İyi, samimi, biraz safça bir kızdı. Kanı görünce: "Eyvah" dedi. Ama ben kendimi her zamankinden daha iyi hissediyordum. Kalkıp işe gittim, doktora ise ancak öğleden sonra göründüm. Sonrası… sonrası pek de anlatmaya değer değil. Yani size anlatmak istediğim şey beni endişendiren hastalığınız değil hastalığınıza sebep olan şeyler. "Param yok, nerdeyse çay ekmekle hayatımı sürdürüyorum. İkiden sekize kadar çalışıyorum," diye yazmıştınız. Şimdi bunlardan bahsetmeyelim, en iyisi boş verelim. Gerçi boş verelim diyorum da, bu yalnızca mektupta oluyor, yoksa aklımdan bir an bile çıkmıyor. Böyle yazarak olacak işler değil, şöyle karşılıklı konuşmamız gerekir.

Hastalığınıza neden olan şeyleri düşünüyorum. Kendiminkileri biliyorum, zaten birçoğunun da sebebi aynıdır. Şöyle ki: Beyin artık üzerine yüklenen acılara dayanamayacak hale geliyor. "Benden bu kadar, pes artık. Bu bedenin ayakta durmasını benden daha fazla önemseyen biri varsa, çıksın ortaya da yükümü hafifletsin," diyor. Akciğer, beyin tükendikten sonra kaybedecek bir şeyi olmadığını bildiğinden olsa gerek, "Ben burdayım," diyor. Beynimle ciğerim arasında geçen bu pazarlıktan haberim olmadı benim, ama ne kadar trajik bir anlaşma olduğunu şimdi biliyorum.

Peki şimdi ne yapmayı düşünüyorsunuz. Belki dikkatli bir bakımla hemen atlatabilirsiniz bu hastalığı. Bunu sizi sevenlerin bilmesi gerekir. Bencil düşünmemeleri gerekir. Bakmayın hiç neşem yok, siz bana sağlıklı olduğunuzu yazana kadar da olacağını sanmıyorum.

Son yazdıklarınızdan sonra Viyana'dan niye ayrılmıyorsunuz diye artık sormayacağım, çünkü nedenini biliyorum. Ama Viyana'ya kısa mesafede çok güzel yerler var, oralara gidebilirsiniz, kendinizi toparlayabilirsiniz. Bakın ki elim hastalığınız dışında başka bir şey yazmaya varmıyor, zaten bundan daha mühim bir konu da olamaz. Belki yarın başka şeylerden bahsederim, hatta defter için teşekkür etmeyi de yarına bırakıyorum. Beni çok duygulandırdı, mahcup etti, ama herşeyden önce çok mutlu etti. Az daha unutuyordum, çevirilerim için uykunuzdan bir dakika bile fedakarlık yaptığınızı bilmek bana büyük acı verir. Yarın bir gün neden dinlenemediğinizi sorguladıklarında bunun faturasını bana çıkarabilirler. Yani sizin için değil kendimi düşündüğüm için çevirilerin sizin dinlenmenize mani olmasını istemiyorum. Bunun için size yalvarıyorum.

Tüm İçtenliğimle
Kafka

Sevgili Milena,

Başka şeyler yazmak için çabalıyorum ama başaramıyorum. Hastalığınızı çok kötü gördüğüm için değil, zaten öyle olsa durum çok daha farklı olurdu. Bahçenin yarı gölgeliğinde bir sandalye, elinizin altında beş on bardak süt… Kaygıdan ve açlıktan azade. Bunun Viyana'da olmaması için bir sebep mi var? Sizin için bunları yapacak kimse yok mu? Doktor ne diyor? Offf!

Gelen koca zarfın içinden yalnızca defter çıkınca kalbim burkuldu. Sizden birkaç kelime bulmayı umut ediyordum, eski bir mezardan gelmiş o çok iyi bildiğim o kelimeleri değil. O defterdeki kelimlerin neden sizinle aramıza girdikerine hayıflandım. Fakat sonra düşününce, sizinle görüşmemize vesile olan şeyin o kelimeler olduğunu hatırladı.

Bu kadar ağır bir işi nasıl üzerine alırsınız! Buna üzülüyorum! Ama diğer taraftan çevirinin güzelliği karşısında çok duygulandım. Anlamı hiç bozmadan, o kadar güzel bir diller çevirmişsiniz ki; Çekçeye bu kadar hakim olduğunuzu tahmin bile edemezdim. Demek ki Çekçeniz, Almancanız da bu kadar güzel. Şu yönüyle üzüldüm, bu kötü bir öykümdü. Kötü olduğunu da her satırında ispat edebilirim, ama sizin beğenmiş olmanız bu öyküyü gözümde çok ayrı bir yere taşıdı. Fakat bu öykü dünyaya bakışımı karartan cinsten oldu. Neyse bunu bırakalım şimdi. Wolff'a "Köy Doktoru"nu size göndermesini söyledim.

Çekçe'yi elbette anlıyorum. Hep akılmdaydı, neden bana Çekçe yazmıyorsunuz? Bundan Almanca'nızı beğenmediğimi anlamayın sakın, aksine çok iyi Almanca'nız. Çok güzel kullanıyorsunuz, kullanmadığınız zamanda sanki önünüzde diz çöküp teslim oluyor . Hiçbir Alman bile kendi dilini böyle kontrol edemez, çünkü bu kadar kişisel yazmaya cesaret edemez de ondan. Ama ben buna rağmen sizin yazdıklarınızı Çekçe okumak isterim, çünkü sizin kökünüz orada, gerçek Milen orada. Fakat bana gönderdiğiniz mektuplarda Viyana'lı ya da kendini Viyana'lı olmaya alıştıran bir Milena var. Lütfen bana Çekçe yazın.

Bahsettğiniz gazete bölümlerini bekliyorum. Bir kıymet vermediğinizi biliyorum ama varsın olsun. Kıymet vermediğiniz halde tarih okumadınız mı? Ben de bu yüzden onları okumak istiyorum.Okuyamazsam da bir kenara atarım.

Nişanı soruyorsunuz, iki kez, hatta üç de diyebiliriz çünkü biriyle iki kez nişanlandım. Üç kez evliliğin kapısından döndüm. İlki sonsuza kadar kapanmış oldu, çünkü duyduğuma göre kız evlenmiş, hatta çocuğu bile olmuş. İkincisi hala bekar, duruyor. Yani öyle kendi başına. Bu yaşadıklarımdan şunu anladım; erkekler daha fazla acı çekiyor. Yani şunu demek istiyorum; bu konularda, erkeklerin karşı gelebilme güçleri kadınlara göre çok daha az. Kadınlar farklı, onlar acıyı kendi kontrolleri dışında çekerler ve kendi kontrolleri dışında da son bulur acıları. Bunları düşünmek boş bir iş, sanki cehenemin kazanını tek başına devirmeye çalışmak gibi. Tek başına o kazanı deviremezsin, hem devirsen bile ne çıkar, cehennem tüm azametiyle yanmaya devam eder… Her şey bir yana, sizin şimdi hastalığın tatlı tarafların istifade etmeniz gerekir. Mesela bahçede uzanıp tatlı tatlı uyumak gibi…

Tüm İçtenliğimle
Kafka

Sevgili Milena,

Yaklaşık on beş gündür, gittikçe fenalaşan bir uykusuzluk çekiyorum. Endişenecek bir şey değil elbette, gelip geçiçidir. Size komik gelebilir ama Baedeker'in söylediğine bakılırsa buranın havasından kaynaklanıyormuş. Bir çok başka sebep de aklıma geliyor, ne kadar da elle tutulur şeyler olmasa da. Fakat bu uykusuzluk odun gibi yapıyor beni ve bir hayvan ürkekliği ile yaşatıyor. Ama bir tesellim var: Siz güzel uyayabilmişsiniz. "Dün perişan halde olmama rağmen, çok güzel uyudum," diye yazmışsınız. Artık benim kaçan uykumun nerede olduğunu öğrenmiş oldum. Şunu öğrendim ki uykusuzluğa karşı koymak bir ahmaklıkmış. Uyku dünyadaki en masum varlık, oysa insan en suçlusu tüm varlıkların.

Siz de bu uykusuz adama övgüler yazmızşınız son mektubunuzda. Beni tanımayan biri olsa, "vay be ne büyük adammış, neler yazmış ki böyle" felan der. Oysa o adam, size yazmak dışında kalem bile oynatmıyor, süt içiyor, iyi besleniyor, yani "bir çay ekmekle" de yetinmiyor, keyfine bakıyor, işleri akışına, dağları da yerine bırakmış durumda.

Dostoyevski'yi şöhrete kavuşturan olayı bilir misiniz? Çok güzel bir hikayedir; aklımda kaldığı kadarıyla anlatayım:. Dostoyevski ilk romanı "Yoksullar"ı yazdığı esnada, o zamanki dostu, tarihçi Grigoriev'le aynı evde oturuyorlamış. Grigoriev romanın müsveddelerini aylarca evde görmesine rağmen ancak yayınlandıktan sonra okuyabilmiş. Ve romanı çok beğenmiş. Dostoyevski'den habersiz, romanı o çağın en popüler eleştirmeni Nekrassov'a göstermiş. Ertesi gece saat üçte Grigoriev yanında Nekrassov'la Dostoyevski'nin kapısı çalmışlar. Kendisini öpüp tebrik etmişler. O güne kadar Dostoyevski ile tanışmamış olan Nekrassov: "Rus edebiyatının geleceği sizin ellerinizde" demiş. Şafak sökene kadar roman üzerine konuşmuşlar. Dostoyevski o gece için, "Hayatımın en güzel gecesiydi" demiş. Misafirleri kalkıp giderken Dostoyevski pencereye çıkmış ve kendini tutamayıp arkalarından ağlamış. Ne için ağladığını da şöyle anlatmış: "Bunlar ne iyi insanlar, ne asil insanlar. Oysa ben ne kadar basit biriyim. İçimi görebilselerdi… anlatmaya çalışsam içimdekileri, inanamazlardı!"

Bu hikayenin sıradışı tarafını sezebildiniz mi Sevgili Milena? Nekrassov'la Grigoriev elbette Dostoyevski'den daha üstün değillerdi. Bu bir genel görüş, biz bu genel görüşü kenara bırakalım da Dostoyevski 'nin dediklerine bakalım: O, Nekrassov'la Grigoriev'in kendisinden üstün olduğunu ve kendinin çok basit olduğunu söylemişti. Ona bakılırsa hiçbir zaman Nekrassov'la Grigoriev'in seviyesine yetişemeyecektir. Pencereden onların gidişini izlerken bu ulaşılmazlık daha da artıyor. Hele onların yaptığı iyilik kaşısında ezim ezim ezilmiş yüreğini düşününce Dostoyevski daha da küçülüyor. Fakat bu hikaye tamamen tepetaklak oluyor Dostoyevski'nin dünyaya ulaşan ismi altında… Gördünüz mü uykusuzluk beni alıp nerelere götürdü. Bağışlayın beni.

Tüm İçtenliğimle
Kafka

Sevgili Milena,

Yarın daha uzun yazacağım için bugün kısa tutuyorum. Bugün yalnız kendim için, mektubunuzun tesirini biraz olsun üzerimden atabilmek için yazıyorum. Elbette tüm gün zihnimde kelimelerinizin ağırlığını taşıyacağım.

Çok anlaşılmaz birisin Sevgili Milena! Viyana'da yaşıyorsunuz, derdin deryaları aşmış, ama yine şaşmaya, üzülmeye vakit bulabiliyorsunuz. Beni, uykusuzluğumu düşünerek üzülebiliyorsunuz.

Burada üç kardeş çocuk var. Gölün yakınında olayım, olmayayım beni suya atmak istiyorlar. Kendilerine bir zararım mı oldu, yok, ne zararım olabilir ki zaten? Biz çocuklara böyle bir şey yapmaya kalksak bunun arkasında sadece şaka değil sevgi de vardır. Ama çocuklar ciddidir, olmaz diye bir şey yoktur onlar için. On defa başarısızlığa uğrasalar yine denerler. Başaramadıklarını unutmuşlardır bile. Denemekten asla vaz geçmezler. Çocukların isteklerine yetişkinlerin güçleri eklenseydi çok korkunç şeyler olurdu. Dört yaşındaki bir kız çocuğu yalnızca sevilmek, okşanmak için çevremizde dolanır sanırız, çünkü bir ayı yavrusu kadar güçlü değildir. Sizi yardıma gelen iki kardeşiyle çekiştirip suya devrimek isterler, eğer güçlü olsalardı nasıl büyük bir felakat olduğunu anlayabilirdik. Çocukların sevecen babası, şişman annesi de arabanın içinden bu olayı gülerek izlerler. Bunun nasıl bir korkunç bir elem olduğu hatırlarına bile gelmez. Acaba beni bir işe yaramaz adam gördükleri için mi bunu yapıyorlaar. Ama benim çok önemli bir işim var, size mektup yazıyorum… tabii onların bundan haberi yok.

Son mektubumdaki "bağışlayın" sözü sizi neden endişelendirdi ki? Uykusuzluğun beni perişan ettiği o günlerde bana hep sizi hatırlatan

o hikayeyi yazdım. Yazı bittikten sonra başım öyle ağrıyordu ki, neden yazdığımı sordum kendime. Şurada olsaydınız, şu balkonda yanıbaşımda, size daha neler anlatırdım…Ama yazarak işte bu kadar oluyor, tıpkı bugün yaptığım gibi.

"Köy Doktoru" adı altındaki birkaç öyküden oluşan kitabım haricinde hepsi elinizde var. Bu kitabı da size Wolff gönderecek. Yeni baskı yok. Olcak mı onu da bilmiyorum. Kitaplar ve çeviriler için aklınızdan ne geçiyorsa onu yapın, nasıl olsa hiçbir değeri olmayan safsatalar, olmasını ne kadar çok isterdim. O zaman onları size verirken, size olan saygımı daha güzel ifade edebilirdim. "Ateşçi" hakkında düşüncelerimi sormuşsunuz, çok mutlu oldum buna. Ama bunun hakkında yorum yapmak, tüm yaşantını gözden geçirmek gibi cehhenemvari bir şey olur. Bunun esas sıkıntısı, bazı kötülükleri görmekten çıkarıp, bir zamanlar iyi dediğimiz şeyleri tekrar elekten geçirmektir.

Yazmak nasıl iyi geldi, misal iki saat önce mektubunuz elimdeyken böyle değildim. Bir adım ötemde bir böcek sırtüstü düşmüş, doğrulmak için yırtınıyordu. Ona yardım istedim, benim için çok kolaydı, ayğımın ucuyla şöyle hafifçe bir dokunsam kurtulacaktı… Ama elimde mektubunuz vardı, ayağa kalkamazdım, böcek umrumda değildi. Az sonra bir kertenkele gelince mektubunuzdan başımı kaldırdım. Böceğin üzerinden geçmesi gerekiyordu, böcek artık hareketsizdi, ölüme çok yaklaşmıştı. Doğal hayatın acı sahnelerinden biriydi. Ama kader bu ya, kertenkele böceğin üzerinden geçerken kurtardı onu sırtüstü durumundan. Böcek birkaç saniye ölü gibi durdu, sonra sanki hiçbir şey olmamış gibi duvara tırmanmaya başladı. Bu olay beni rahatlatmış olacak ki, kalktım bir bardak süt içtim ve size yazdım.

Tüm İçtenliğimle
Kafka

Sevgili Milena,

Yarın "Ateşçi" hakkında bir şeyler yazmayı deneyeceğim. Kısa bir şeyler yazacağım, uzun bir yazı beklentisinde olmayın diye söylüyorum. Çeviriler metnin aslına sadık kalmak en doğrusu. Bence böyle yaparak çok güzel bir çeviri çıkarıyorsunuz. Belki Çekler bundan dolayı size kızabilir ama benim hoşuma giden de bu. Çekçeye hakim olduğum kadarıyla inceliyorum çevirileriniz ve bayılıyorum. Belki de tarafsız bir gözle bakamıyorum, bundan emin değilim. Yine du bu yüzden biri size bir şey diyecek olursa, kalbinizi size olan hürmetimle teskin etmenizi dilerim.

Sevgili Milena Hanım, bu şekilde hitap etmek çok bayağı biliyorum ama, böylesine zor bir dünyada hasta kişilerin dayanaklarından biri bu. Ve bu dayanaklar bizi sıksa da güçsüzlüğümüzü bize hep hatılarlatır. Almanların içinde yaşamadım, ama ana dilim Almanca, bu yüzden de bu dili kullanıyorum. Fakat Çekçe daha sıcak bir dil, bu yüzden Çekçe yazdığınız mektuplar sıcaklığıyla bazı eksiklikleri tamamlıyor. Sanki gözümün önünde gibisiniz, hareket ediyorsunuz, ellerinizi görür gibi oluyorum. Sizinle karşılaşmış gibi hissediyorum, gözlerimi kapatıp yüzünüze bakınca bir ateştir sarıyor beni, aman tanrım, neler anlatıyorum ben!

Kendinize bazı kurallar koymuş olabilirsiniz, bu yüzden kimsenin size acımasını istemiyor olabilirsiniz. Gururdan, kibirden sebep olan kurallar. Ama bu kurallar delinmez değil, tüm yaşamınızı bu kurallara göre şekillendiremezsiniz. Elbette yaşam yolunda edinmişsinizdir bunları, bu yüzden anlıyorum sizi, ama yaşam yolu öyle uzun ki.

Mesela bana karşı davranışınızı ele alalım, üç türlü davranabilirdiniz. Birincisi; susardınız, kendinizden hiç bahsetmezdiniz, ama o zaman beni sizi tanıma bahtiyarlığından mahrum etmiş olurdunuz. Bundan daha kötüsü kendimi size karşı açma fırsatını da ortadan kaldırmış olurdunuz. Ne güzel olmuş kendinizi saklamamanız. İkincisi; susmazdınız, anlatırdınız ama her şeyi değil. Bunu bugün de yapabilirsiniz, ama hemen anlardım, o zaman üzüntüm iki kat artardı. Demek ki bunu da yapmamalısınız. Kaldı üçüncü yol; kendi kendinizi kurtarmaya çalışmak. İşte siz bu yoldasınız, mektuplarınızdan anladığım bu. Yazılarınızdaki mutluluk ve güven kendini gösteriyor. Başka şeyler de gözüme çarpıyor, ama, aması yok…

Sağılığınız hakkında yazdıklarınız beni rahatlatmıyor. Hastalığın ne olduğunu belirleyen şey sizin davranışlarınızdır Söylediğinizde haklısınız doktorlar biraz safça oluyor, aslında diğer insanlardan daha saf değiller. Ama bir de bilmişliklerini takındıklarında, onlarla işbirliği yapmazsanız iyice şaşkınlaşırlar. Yine de hastalardan istediklerini öyle olmaz şeyler olarak görmemeliyiz. Olmayacak şey nedir bilir misiniz? Sizin hasta olmanız, olmayın da! Doktorun muayanesinden sonra sizde ne gibi değişiklikler oldu? Müsaadenizle size birkaç soru soracağım: Ne kadar zamandır ve neden parasızsınız? Neden eskiden Viyana'da çok büyük bir çevreniz varken, şimdi kimseyle görüşmüyorsunuz. Degilere yazdığınız yazıları bana göndermek istememe sebebiniz bana olan güvensizliğiniz mi? Zihnimde yarattığım Milena'ya zarar verir mi sandınız? Bakın buna çok gücendim doğrusu, hatta küstüm size. Böylesi daha iyi olur belki, yüreğimin kenarında size karşı biraz küslük olsun ki dengemi sağlayabileyim.

Tüm İçtenliğimle
Kafka

Sevgili Milena,

Öncelikle şunu öğrenmek istiyorum; Pazar günleri içinde oturup yazdığın o ev nasıl bir yer? Büyük mü? Boş mu? Gece gündüz tek misin? Güzel bir Pazar gününü hiç tanımadığın yabancı bir adamla geçirmek çok sıkıcı olurdu, hele o birini yalnızca mektuplardan tanıyorsan. Bu konuda ben daha şanslıyım sanırım, odam küçük ama gerçek hemen yanı başımda Milena. Anlaşılan o sizden kaçıp bu Pazar bana konuk olmak istemiş. İnanın gerçeğe yakın olmak çok güzel bir şey.

İşe yaramadığınızdan dert yanıyorsunuz. Bu önceden böyle değildi ve gelecekte de böyle olmayacak elbet. Bür cümle sizi korkutmuş, tüm cesaretinizi kırmış. Fakat, şeytan böyledir, intikamını en yakınından alır. Siz de böyle bir durumla karşılaştınız ve başaramayınca da hiçbir işe yaramadığınızı düşünmeye başladınız. Bu duruma düşmeyi kimse istemez, İsa bile. Ne demişti o; "Beni takip edin," sonra da şunları dedi; "Dediklerimi yapın, göreceksiniz ki bunlar bir insan sözü değil, tanrı buyruğudur." Ne oldu, İsa bile yalnız kendisine inananların içindeki şeytanı yok edebildi. Tamamen başaramadı, kendisinden yüz çevirenleri kaybetti mesela. Ve İsa da bir çeşit imtihan vermişti bu konuda, tıpkı sizin gibi.

Cuma

Bugün akşama doğru tek başıma uzunca bir yürüyüşe çıktım; genelde ya başkaları ile dolaşır ya da evde yatardım. Offf tanrım, nasıl bir yer burası! Keşke burada olsaydın ya Milena! Yokluğunuzu hissediyorum desem… hayır bu doğru olmazdı, bunu söylemek için aklımı yitirmiş olmam gerekirdi. Çok kuvvetli ama acı vererek hep buradasınız aslında. Ben nasıl buradaysam, siz de buradasınız, benim kadar gerçek, benim kadar açık. Ama burada olmanıza rağmen beni bulamayacaksınız, sonra kendi kendinize; "Neredeki bu adam; 'Merandadayım,' diye yazmıştı hep mektuplarında" diyeceksiniz.

F.